

Saku Vallavalitsus
saku@sakuvald.ee
silver.riisalo@sakuvald.ee

08.08.2025

Eskiis ja KSH eelhindang detailplaneeringu algatamise taotlusele lisaks

KC Energy OÜ on 28.02.2025 esitanud taotluse detailplaneeringu algatamiseks Saku vallas, Kirdalu külas gaasielektrijaama kavandamise eesmärgil ning 30.04.2025 taotlust täpsustanud. Saku Vallavalitsus on 28.05.2025 kirjaga nr 7-1/9-3 palunud detailplaneeringu algatamise taotlusele lisada eskiisjoonise.

Oleme koostöös konsultandiga (Plannum OÜ) koostanud lahenduskeemi, kus on näidatud kaks võimalikku gaasielektrijaama asukohta, esimene Servami katastriüksusel (71901:001:0949) ja teine Uuskami katastriüksusel (71901:001:0951).

1. Servami katastriüksusele on Harju maakonnaplaneeringu 2030+ kohaselt kavandatud tulevase Rail Baltica raudtee ja olemasoleva Tallinn-Lelle raudtee võimalik ühenduskoridor. Arvestades võimaliku ühendusraudtee rajamise ajalist perspektiivi on KC Energy OÜ nõus gaasielektrijaama detailplaneeringu kehtestamisega tingimusel, et ühendusraudtee rajamise korral gaasielektrijaam likvideeritakse mõistliku etteantud tähtaja jooksul.
2. Uuskami katastriüksusele gaasielektrijaama kavandamise korral kasutatakse juba Rail Baltica planeerimise käigus tehnorajatiste kavandamiseks broneeritud trassikoridori, hinnatakse Saku valla üldplaneeringuga määratud rohevõrgustiku toimivust ning planeeringu koostamise käigus leitakse rajatiste paigutamisel lahendus, mis võimaldab loomade liikumise rohevõrgustiku tuumalade vahel. Samuti on võimalik kavandada ühendused Kurtna aleviku ja Kõrnumäe järve vahel, mis annab kohalikule kogukonnale hea võimaluse kavandatava puhkeala kasutamiseks.

Tulenevalt Kliimaministeeriumis koostamisel olevast Energiamaajanduse arengukavast (edaspidi ENMAK) aastani 2035 (https://kliimaministeerium.ee/energiamaajanduse_arengukava) on muuhulgas oluline eesmärk energiapuuduse tagamine, energia kättesaadavuse ja taskukohase hinna tagamine ning energeetika keskkonnasäästlikkuse tagamine. Energiapudujõu tagamisel on üheks oluliseks komponendiks piisava juhitava võimsuse tagamine elektrivarustuses igal ajahetkel. Juhitava võimsuse vajadus on praegu 1000 MW, pärast 2030 hinnanguliselt 1200-1600 MW. Uute juhitavate maagaasil ja biogaasil töötavate jaamade rajamine võimaldab järkjärgult sulgeda vanimad põlevkiviplokid vähendades seonduvat keskkonnamõju.

ENMAK 2035 kavandatud tegevustega fossiilkütuste kasutuse vähendamiseks tagatakse energeetikasektori KHG heite vähendamine keskmise ilmastikuga aastal kooskõlas koostamisel olevas kliimakindla majanduse seaduses kavandavate eesmärkidega. Sellesse panustavad muuhulgas nii taastuvenergia kui ka (bio)gaasist elektri tootmine, soojuspumpade ning soojussalvestite kasutuse laiendamine soojusvarustuses ja transpordisektoris puhta energia osakaalu suurendamine.

Aastal 2024 oli elektrienergia tootmisvõimsustena kasutusel taastuvenergia (päikse-, bio-, tuuleenergia) kõrval nii põlevkivi, uttegaasi kui maagaasil töötavad jaamad. Elektritootmise juhitav võimsus saab tänase teadmise kohaselt baseeruma aastal 2035 peamiselt gaasil (sh taastuvgaasil). 2035+ võib energiaallikana lisanduda tuumaenergia.

Aastal 2024 oli elektrienergia tarbimine koos võrgukadudega 8,26 TWh, aastaks 2030 kasvab elektrienergia tarbimine võrgust Eleringi prognoosi kohaselt 10,4 TWh-ni ja aastaks 2035 12,2 TWh-ni.

Tuule- ja päikeseelektri tootmiseladmed pidevalt aastast elektrienergia vajadust üksi katta ei suuda. Selleks, et elektri varustuskindlus oleks tagatud on Eestisse vaja piisavas mahus juhitavaid võimsusi. Ligikaudu pool sellisest juhitavast võimsusest peab olema kiirelt üles ja alla reguleeritav. Juhitava tootmisvõimsuse vajadus koosneb nii kiirelt (sekundite kuni minutitega) reageerivast sagedusreservi vajadusest kui ka nii õelda baasvõimsusest, mis võib olla aeglasema reageerimisajaga. Sagedusreserve saab pakkuda eeskätt gaasielektrijaam, mõningal määral ka salvestus ja tarbimise juhtimine. Baaskoormuse pakkumiseks sobib tehnoloogiliselt hästi näiteks tuumajaam. Aastaks 2035 tagatakse Eesti juhitava võimsuse vajadus bioenergiaga koostootmiseladmetega, Auvere elektrijaamaga, uttegaasiga ja ülejäänud puuduolev osa muude juhitavate võimsustega, nt gaasielektrijaamadega.

Gaasielektrijaama rajamine Saku valda võimaldab KC Energy OÜ-l luua sünergia teiste meie opereerimises ja arenduses olevate projektidega, mis muudab kogu süsteemi efektiivsemaks. Energiamaajanduse arengukavas seatud eesmärgid annavad meile vajaliku kindluse gaasielektrijaama rajamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Katrin Rannama

Maaplaneeringute ja keskkonna spetsialist

Lisad: 1. Lahendusskeem.
2. Illustratsioon.
3. Saku gaasielektrijaama DP KSH eelhinnang.

